

FOGARÁS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: sorokint 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Egyetértés.

Ez a lap megindulásakor a testvéries egyetértést írta zászlójára, s ezt a szent célt szolgálta a mai napig, ettől soha egy hajszálnyira sem tért el, s ez marad irányelve továbbra is.

Az a felfogásunk, hogy nem méltó ember az arra, hogy a tollat a kezébe fogja, ki az egyetértést megbontani törekszik, s nem áll az az írói nivó magaslatának azon fokán, melyen a tárgyat minden személyi vonatkozás nélkül tudja tárgyalni, melyen a közügyet elfogulatlanul tudja szolgálni.

Ezt cselekedtük mi eddig, s ezt fogjuk cselekedni ezután is.

Mégis bámulat fog el bennünket, hogy eddig mindig a legnagyobb félreértésekkel találkoztunk, mintha létezésünk sokaknak kellemetlen volna. Elég csak egy hasonlat tőlünk, s egyik-másik azonnal találva érzi magát, holott soha ez nem volt s nem is lesz szándékunkban.

Csupa érzékenykedés mindentelé.

Vizsgáljuk meg hát ezt az ügyet szemtől-szemben, elfogulatlanul, igazságtalanság nélkül, miben hibáztunk, miben vétettünk az egyetértés ellen, a mit nekünk felelőnek.

Mi annak az oka, hogy itt a szunyogból is elefántot csinálnak, egy ártatlan tréfa vagy ötlet már mérhetlen neheztelést von maga után.

Hány nemes eszmét vetettünk fel, s mindez jéghideg keblekre talált, közönyösen néztek ránk, s kicsinyes lenézés lett érte a bérünk; de egy ártatlan tréfa már roppant indulatba hozza a kedélyeket.

Ez nem egészséges állapot.

Nincs valamire való hely, nincs megye, hol 1—2 lap ne szolgálna a közügyet, s ne sietnének éppen ezért anyagi és erkölcsi támogatására. Hiszen ez egy város szellemi életének egyik legfőbb bizonyítéka.

Nem tagadhatja senki, hogy ez a lap anyagi áldozatok árán létezik, csak azért, hogy szolgáljon a közügynek.

Nincs vélemény, mely a közjó érdekében kíván megnyilatkozni, hogy tért ne engedtünk volna neki, még ha ellenkezik is a mi felfogásunkkal. Nyílt teret nyitunk minden eszmének, mely a város vagy vármegye érdekeit van hivatva szolgálni, hogy az eszmék harca hozza létre itt is a jólétet, a polgárok megelégedettségét, minden más jót, mivel csak a felekölt értelem szolgálni tudja a nagytöbbséget, a közjót.

A gondolat és sajtó-szabadság hozta létre mindazt az áldást, mindazt a sikert, a melyet a haladó emberiség elért. E kis helyen ezt akarjuk mi is elérni.

Vajjon mindenben annyira tökéletesek vagyunk-e, hogy itt senkihez és semmihez nem férhet szó, mondjuk igazságos szó. Vajjon nem szükséges-e sokszor az egyoldalú felfogást ostromolni.

Boldogok volnánk, ha csak parányi részünk volna az eredményben, melyet a város javára sikerült kivívni.

Ime, a legszentebb érzelmek hatnak át, a legideálisabb felfogás vezeti

T A R C A.

Az ismerős uton.

Hol véle jártam, arra járok
Nyílnak még most is a virágok,
De eljött már az őszi világa,
S nem nyílik csak az őszi virága.

Hol vagytok nyári, szép virágok?
Rég hervadás borított reátok.
Csak egy virít az őszi rózsza,
S ez mintha ravatalon vóna.

Ravatalán az elmúlt nyárnak,
Ravatalán sok szép virágnak —
S hozzád is mintha onnan szólna
A nyárnak bús elsiratója:

Halványak vagyunk te is, én is
De te halványabb vagy mégis,
Én temetem a sok virágot
Te temeted a boldogságot . . .

Dr. Vértessy Gyula.

A Tarkeöy testvérek.

Elbeszélés.

Írta Vécesiné Jankovich Luiza.

Az esküvőt úgy sürgette az ur, mintha az élete üdvössége függött volna attól, hogy az a szépséges öcsése csak minél hamarabb elvigye innen a leányt. Mindent ő rendelt meg készen, minden hivatalos dologban ő járt el, csak hogy hamar vége legyen már. Olyan volt a mátkaság ideje, mint valami zürzavaros álmom, a hol mindenki siet, kapkod össze-vissza, törekszik valami cél felé, a hová nem érkezik el.

Nos, itt elértek. Nagyon is hamar. Mire feleszméltek volna, itt volt a pillanat, mikor Nóráska kicsiny gyöngéd alakját tetőtől talpig fehér selyemben burkolták. Szőke hajáról habos csipke fátyol omlott alá, még az, a melyben szegény édes anyja is esküdött és myrtus korona volt szép fehér homloka fölé erősítve. A felpántlikázott lovak veszett módon rohantak vele a városba a templom elé, a hol ember ember hátán tolongot, nézni a fényes parádét, amit a fűrészmalom dúsgazdag tulajdonosa ki tud fejteni. Aztán ennek is vége lett. Megint csak egy szempillantás és Nóráska az édes,

a jó, a szegény apjának utolsó napsugara, felöltözött elegáns sötét posztó uti ruhába és elébe állott: csókolj meg édes apám . . . Többet nem tudott mondani; nem is mert rá nézni, nehogy sirva fakadjon. Nem akart sirni, mert Tarkeöy Kálmán egy ízben kijelentette, hogy egyáltalán nem szereti a siró asszonyokat és Guttman már akkor tudta, hogy az ő leányát soha sem fogja sirni látni az ura. Mert az ő Nórája, a milyen kicsi, olyan büszke, olyan erős lelkű. Ha fáj neki valami, összeszorítja az ajkát keményen, de sirni nem fog. Különben talán nem is lesz oka rá. Kálmán ur kedves, szép ember. Akármilyen nagy uri leány szívesen elment volna még most is hozzá. Egy szegény bukkott ember leányának meg éppen mesebeli szerencse. Habár az ő Nórája uegerdemli ezt a szerencsét, bizvást megérdemli. Hisz volt idő, mikor arról ábrándozott az öreg Guttman, hogy Tarkeöy Barnabás maga . . . Tudja az Isten, hogy is mert arra a gondolatra jutni. Talán még abban az időben történt, mikor annyit járt a házukhoz. Nos, hát nem úgy esett a dolog. De így is majdnem anyyi, sőt lehet mondani, még több. Mert hogy nőül vette Tarkeöy Kálmán Guttman Nórát, Barnabás ur mindent elkö-

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

kapható THIERFELD LIPÓTNÁL Fogarast és Köhalomban.

tollunkat, s mégis rosszul esik sokaknak, mégis gyanakodva nézik működésünket.

Arra késztet a helyzet, hogy összes lapszámunkat küldjük fel a hirlapírók egyesületének, hogy mondjanak ezek bírálót a mi munkásságunk felett. Ha találnak bennünk hibát, ám vessenek ránk követ, kik annyira elítélnék minket.

Mi azt hittük, és hisszük mindezek dacára továbbra is, hogy a helyes kritika irányítólag fog hatni a köztevékenységre; hittük, s hisszük ezután is minden csalódásunk dacára is, hogy olyan közönséghez szólunk, melynél nem okoz fájdalmat az igaz szó.

Tagadhatlan dolog, hogy szűkebb társadalmi életünkbe sok friss életerő költözött be, de ezeket nem kell és nem szabad senkinek lekicsinyelni. Mi tiszteljük a tradíciókat, a régi pátriárkális állapotokat, de a mi lefogyásunkat se akadályozzák azok, kik a közügyekben is feltétlen hallgatást kívánnak. Nem tagadhatja senki, hogy sok hibája, baja származott ebből a városnak.

Csak ezekben látjuk a velünk szemben való rendkívüli hidegséget, s meg nem magyarázható érzékenykedés okát. Mert hinni sem, feltételezni sem akarjuk, hogy ennek más okai is lennének.

Mi igenis a magyar nemzeti állameszmét szolgáljuk testtel-leléssel még akkor is, ha meg kell érte szenvedni. De nem sértünk sem vallást, sem nemzetiséget, testvéreknek tekintünk mindenkit, ki velünk érez és velünk dolgozik a közös áldott haza javára.

Ezt a zászlót mi le nem tesszük, de sőt féltékenyebben őrizzük mint valaha. Nagyobb lesz az elővigyázatunk,

hogy elkerüljük minden látszatát annak, hogy beünket bárki is botránkönek tekintsen.

Létezni akarunk a haza és a közjó javára, s annak előmozdítására.

Lelkünkben óhajtuk, hogy legyen itt egyetértés, de az igazság sérelme nélkül.

X.

A villamvilágítás kérdéséhez.

A „Fogaras és Vidéke“ folyó évi november hó 15-iki számában Gy. S. ur tollából egy cikk jelent meg, mely hangulatot iparkodik csinálni annak érdekében, hogy a tervbe vett villamos vállalat részvénytársulati alapon valósítsák meg.

Az igen tisztelt cikkíró műszaki és pénzügyi fejtegetésekbe bocsátkozik s a végén oda concludál, hogy a részvényeseknek több mint 10% osztalék jutna évenként, a mi a befektetett tőkének igen szép kamatozását jelentené. — Ezt csak azért tartottam szükségesnek felemlíteni, mert Gy. ur cikke elején nemes célról beszél, amely a nyereszkeség minden gondolatát magából is kizárja.

De nézzük meg csak a cikk részleteit. Azt mondja ugyanis, hogy a telep felépítéséhez 180000 korona tőke szükséges, mely összegben 2 darab egyenként 70 lóerő teljesítményű gőzgép és kazánberendezés, a villamos felszerelés accumulatorokkal és végül az épület költségei befoglaltatnak. — A kérdés pénzügyi részének megoldása olyképen tervezetik, hogy 80000 korona részvények jegyzése útján szereztessék meg, míg a még fenmaradó 100000 korona tőkeösszeg beszerzésének módjáról a cikk nem ad kellő felvilágosítást.

Igaz ugyan, hogy a „kiadások“ című rovat 13. tételében évi 6000 korona kiadás szerepel mint a 100000 koronának 50 éven át fizetendő annuitása, de az igen tisztelt cikkíró ur eltelejtette megmondani, hogy ezt a 100000 koronát a részvénytársulat honnan szerezné be, ki adná a társulatnak ezen köl-

csönt s van-e erre komoly kötelező ajánlata. A villamos telep létesítő képessége tekintetében sem nyújt a cikk kellő felvilágosítást s amennyiben a tisztelt cikkíró megengedhetőnek tartja, hogy én erre szakszerűen reflectálhassak, arra kérem, hogy ha nem is bocsáthatná rendelkezésemre a részletes költségvetést, de legalább azt volna szives megmondani, hogy a tervbe vett accumulator-telep milyen teljesítménnyel szerepel a költségelirányzatban. — Én ugyanis megvagyok róla győződve, hogy 70 lóerős gépekkel contemplált telep a fogarasi villamos szükségletnek abszolút nem felel meg, de hogy erre vonatkozólag részletes számításokat tehessek, ismernem kellene az accumulatorok teljesítményét is. Együttal arra is kérek felvilágosítást, hogy miután a „bevétel“ rovatban a 3. tétel alatt az árammérőórák bérlete címén évi 1200 korona bevétel szerepel, a 180000 koronával felszámított beruházási költségekben fel van-e véve a 100 árammérő óra beszerzése ára is. A kiadások között nem szerepelnek az ujjtási alapra előirányzandó összegek, valamint a befektetett tőke törlesztései sem, pedig ezen tételek évenként több ezer koronára rugnak és egy szolid alapra fektetett vállalatnál számításán kívül nem hagyhatók. Javításokra és előre nem látott kiadásokra (7. és 12. tétel) csupán 2200 korona vétetett számításba, mely összeget túlságosan kevésnek tartom, ha tekintetbe vesszük, hogy ebből az accumulatorokat biztosítani, az egész hálózatot fentartani, az oszlopokat időnként kicserélni és minden egyéb, az egész villamos telepen beálló javításokat és helyreállításokat eszközölni, irodai anyagi kiadásokat fedezni (nyomtatványok, könyvek), a közvilágítási izzólámpákat kicserélni, az ivlámpa szenekeket pótolni kell és végül még maradjon valami, előre nem látott kiadások fedezésére is. A mi pedig a „bevételek“ összeállítását illeti, ennek 2. tételére akkor fogok kiterjeszkedni, ha a fent említett adatokat tisztelt cikkíró ur rendelkezésemre bocsátani szives lesz.

Végezetül nem hagyhatom megemlítés

vetett, hogy előbbeni állását a hadseregél újra elfoglalja. Igaza volt neki. Itt nincs reá szükség. El tudná nála nélkül is végezni mindent éppen úgy, mint ezelőtt. Hanem ott már csakugyan a helyén van. Teringetét, milyen katona az! Az ember majd elolvad a gyönyörűségtől, ha reá néz. És az öreg Guttman, a hogy maga elé képzeletű vejét az ő magas, karcu alakjával, szabályos alakjával, szabályos barna arcával, ernyős pillája, vezedelmesen szép szemével, és eszébe jut kedves, megvesztegető modora, elfelejt minden bosszúságot. Meggyújtja a lámpást, hogy megírja valahogy nagynehezen azt a jelentést, ha már meg kell lenni. Előbb azonban kivesszi az íróasztal fiókjából a leánya legutolsó levelet. Az a szokása, hogy minden tőle érkező levelet kétszer élvez: először akkor futja végig, mikor kapja, csak úgy munka közben, másodsor este, mikor teljesen egyedül van; lassan, minden szóban újra gyönyörködve, minden szónak valami édes, rejtett, titkos értelmet keresve.

Az unoka . . . az unoka! . . . Ha azt ki tudná már betűzni valamelyik levelből! Az unokát, a ki még sehol sincs, de akit már ezerféle alakban maga elé képzel. Az

unokát, azt a kedves, angyali okos gyermeket, akit az egész világ előtt nyitlan, diadalmasan szoríthatna nagyatyai szívére, nem mint azt a szégyenben született nyomorult kis férget, eltévelyedett leányának a gyermekét, a kinek születését keserű könnyekkel fogadta, és megkönnyebbülten sóhajtott fel, mikor utolsót dobant fáradt kis szíve.

Nos, a várva várt kis unoka egyelőre késik. Nóra csak ezt írja legutóbbi levelében . . . Még nem tudom, hogy mikor mehetünk haza; egyáltalában nem biztatlak vele atyuskám, hogy ez idő szerint meglátogathatunk. Kálmán nyolc heti szabadságidejét arra akarja felhasználni, hogy a nevezetesebb fürdőhelyeket bebarangoljuk. Pénzünk van rá bőven. Tarkeőy ur mindig küld mindenre. Nem tudom micsoda be'ső hang sugja nekem, hogy ez nem jól van így és nem is természetes. Mi indítja azt az embert erre a túlságos bőkezűségre? Hiszen jó, nemes lélek; azt én tudom legjobban, a ki láttam, hogy mennyire szíven viseli embereinek a sorsát. De az egészen más. Az öcsését nem csak segíti, őt valóságosan elárasztja jótéteményeivel. Az a furesa benyomásom támad olykor, hogy ő szórja mind a két tele markával szórja ráuk az arany-

esőt: nesztek . . . nesztek . . . Kell még? Adok . . . Adok annyit, hogy egészen elboritson benneteket, hogy megfulladjatok alatta! . . . Bocsáss meg öreg atyus, badarságokat írok itt össze-vissza és érzem, hogy nagyon hálátlanok tartasz. Ne haragudjál rám, és főképen ne gondolj rólam semmi rosszat. Hiszen jól van minden és arról senki sem tehet, hogy az én hőbortos fejemben olykor vad gondolatok kergetik egymást. Arról se, hogy én egészen másképen képzeltem magamnak a hazaséletemet. Otthon élni együtt szépen, esendesen. Én dolgoztam volna mert szeretek dolgozni és abban leltem volna örömet, hogy te és az uram mindent tőlem várjatok: az izletesen elkészített ebédetől kezdve egészen az utolsó kicsi kabátgomb felvarásáig. Ez lett volna az én életeleom és a helyett . . . De visszatérve Barnabás urra, kérdezd meg tőle atyuskám, ha találkoztok, (mert azt irtad volt, hogy ritkán látjátok őt most künn) hogy miért kell nekünk minden óhajunknak teljesedése menni. Azaz csak a Kálmánénak. Mert én nem akartam most sem utazni; ha tőlem függ, én futottam volna haza, egyenesen hozzád, és ki sem bujtam volna a hegyeink közül, a míg nem

nélkül azt a díshimnusz, melyet a tisztelt cikkíró ur a háttérben esetleg lappangó világhírű cégekről zengedez.

Ugy vagyok értesülve, hogy ezen cégeknek az ajánlatokhoz semmi köze sincsen, mert az az iratokból könnyen kivehető, hogy a várossal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállaltak.

A villamos ügygel kapcsolatban fel kell vetni azt a kérdést is, vajjon sulyt fektet-e Fogaras város hazafias közönsége arra, hogy a berendezés hazai gyári cég által létesíttessék. Én azt hiszem, hogy a képviselőtestületnek ez irányban is állást kellene foglalnia s bizom benne, hogy tiltakozó szavát fel fogja emelni az ellen, hogy a magyar villamos ipar, mely bármely külföldi gyártmányokkal kiállja a versenyt, magánérdekek miatt háttérbe szoríttassék.

Várom tehát fenti kérdésekre az adatokat s mihelyt ezek birtokába leszek, azonnal helyesbiteni fogom Gyulai ur által meg-ejtett számításokat, azt azonban már most jelezhetem, hogy be fogom bizonyítani, miszerint a fentemlített cikkben felsorolt berendezések mellett és a kifejtett alapon a befektetett tőke legminimálisabb kamatozása sem lesz elérhető.

Addig is jó lesz, ha végső elhatározásukat függőben tartják mindazok, kik a magas kamatozás reményében tőkájükkal a vállalatban résztvenni óhajtanak.*

Egy szakértő.

Surlódások.

Mióta lapunk megindult — mint jeleztük is — mindig az objektivitásnak, a higgadt tárgyilagosságnak voltunk a hivei, zászlóvivői. Mégis vannak sokan, akik szavainkat, sorainkat

* Ezt a cikket, melyet id. Stof Péter adott be lapunk kiadóhivatalába ismét az „audiatur et altera pars“ elvénél fogva közöljük; de kijelentjük, hogy ezzel — mivel Gy. sem reflektál reá — a villamos világitásra vonatkozó cikkek sorozatát — egyidőre — bezárjuk. Szerk.

kell. De Kálmánnak kedve jött erre a kóbor cigányéletre és csak egy pár szóval jelezte az óhaját, válaszul jött rá özönivel a pénz. Én azt hallottam ki a csegéséből: menjetek . . . menjetek . . . csak messze . . . minél messzebb . . . Miért? Hová fog ez a nagy bőkezűség vezetni. Vagy az ő vagyona kiapadhatatlan forrás, a melyből tetszés szerint merithetünk, annál hővebben buzog? És hát miért nem gondol ő magára is? Neki már nem kell semmi? Ő már mindenről lemondott? Családot nem alapít? Mind olyan kérdések, a melyekre szeretném a választ hallani. Különben mi közöm hozzá, ugy-e? Mit törődöm vele? Élelem a káprázatos pillangó életet a Kálmán oldalán. Ő csakugyan arra született, hogy napsugárban fürödjék. Ugy kényeztetni, becézi a társaságban mindenki, hogy nekem alig jut belőle.

Isten veled atyuskám, szegény árva atyuskám. Ki gondoz téged, a mióta Norád elhagyott?!

Az öreg Guttman azon vette észre magát, hogy könnyben fürdik mind a két szeme. Hogy ki gondozza őtet? Hát az öreg Mari. Az takarítja ki a szobáját, ezt a barátság-talan, hideg szobát, a melynek minden me-

félre magyarrázzák s az eszme rajokból darázs-fészket, a törött nyilakból pedig fegyvert kovácsolnak ellenünk.

Husz éve, hogy a hírlapírás terén mozgunk, sok helyen megfordultunk, de a sajtópör, mely az ujságírásnak rendszeren sikamlós tere szokott lenni, hogy ugy mondjuk: „tabula rasa“, üres lap előttünk, nem ismerjük. Véghetetlenül csodáljuk tehát azt, hogy itteni jóindulatu törekvéseinket, tendenciáinkat, melyek kizárólag a város és megye üdvét és jólétét hordozzák keblükön, félremagyarázzák, nem helyesen interpretálják. Szeretnénk minden egyes cikkünkhöz kommentárt írni, magyaráztatni, de nem tehetjük. Tehát itt adjuk tudtára mindenkinek, egyszer és mindenkorra, hogy cikkeinkből a személyi kultusz teljesen ki van zárva s minden betűnk, szavunk és sorunk: csakis a közjó érdekében történik.

Elvontunk ugyan készülve arra, hogy nehézségekkel, rosszakarattal és ellenségeskedéssel kell megküzdenuk lapunk érdekében, de azt még sem hittük és vártuk, hogy minden szavunkat magára veszi valaki és bár a legönzetlenebbül óhajunk mindenkor eljágni, a rosszakaratot, surlódást és félreértést elkerülni nem tudjuk.

Nem így kell annak lenni! Tegyük félre a rossz indulatot s az egyetértés érdekét mozdítsuk elő! Ne legyünk kicsinyeskedők! Ne magyarázzuk félre e szerény toll minden betűjét és főleg ne vegyünk magunkra olyan dolgot, amely nem tartozik ránk! Rendes átka a vidéki, a kis városi zsurnalisztikának, hogy személyeskedéssel ássa meg önmaga sir-

ját. Mi elkerültük ezt mindig. Közigazgatásunk, városi és megyei ügyeinket, hátrányainkat a legjobb akarattal, minden személyeskedéstől menten csak azért hozzuk felszínre, hogy a megye és város előhaladásán munkálkodva, szolgáljunk kis hazánknak önzetlenül, minden érdektől menten.

Nem szabad tehát személyi dolognak venni felszólalásainkat. Mi — Isten és ember előtt állithatjuk — senkit nem ismerve, senkinek sem barátja, sem ellensége lenni nem akarunk s ha lapunk hasábjain néha-néha erélyesebben szólalunk fel valamely viszárs dolog megakadályozása, vagy megszüntetése érdekében, távol áll tőlünk — igaz lélekkel mondhatjuk — minden olyan cél, amely akár a legkisebbnek, akár a legnagyobb-nak a személye ellen irányulna.

Mi a közjó, a haladás és igazság útján ohajtunk haladni és e cél elérését tüztük magunk elé. Nem szabad megakadályozni az igazság kimondását, ha néha kissé kellemetlen is az, hiszen igazság nélkül nincs élet, nincs becsület és az igazság olyan, mint az éltető harmatcsepp, mely után szomjuhozik a hervadó virág és amely felüdüti a lelket, új erőt ad az elgyengült karoknak.

Nem elismerést, csak kis jóindulatot, csekély pártolást és a rosszhiszeműség mellözését kérjük azoktól, akik szerény sorainkat figyelmükre méltatni sziveskednek és akkor megy minden a maga rendén s mindnyájan megleszünk egymással elégedve, a mely boldog idő eljövételét mi óhajtuk legjobban. Békeség, egyetértés, jöjjön el a te országod! —ő.

legét, fényét, illatát mintha magával vitte volna az a szőke cseppség. A morózus Mari néni készíti el a kávéját, azt a rossz, gyenge lőrét és ő tálalja be eléje a minden változatosság nélküli, rossz ebédet. A pipáját nincs a ki megtömje és ő kell hogy rontsa gyeugülő szemeit esténként az ujság maliciózan apró betűivel is, mert nincs itt az, a ki édes, behizelgő hangjával felolvassná neki. Egy szóval az öreg Guttman papa árva és elhagyatott, mint a gyermek, a ki édes anyja nélkül marad.

VII.

Ujra tél van. Szigorú könyörtelen tél. A telep ott fönna a havasok közt eltemetve olyan, mint egy ott felejtett álomkép. Magas, szűzfehér hó horit el mindent mely elválasztja őket a világtól. Járható ut alig van annyi, hogy a munkásnép házikójából a műhelyig mehessen és a frissen fűrészelt deszkákkal megrakott nagy társzekerek eldöcögessenek az állomásig.

Köröskörül mély nyugalom; a természetnek az a fenséges, lélekigázó nyugalma, a melynek groteszk ellentéte e nagy munkástelep dörömbölő, sivitó, zahatoló lármája. Igen, ott élet van, hatalmas, erős, lüktető élet. Mint a felzavart hangóabolyban sűrög-

nek a nekigyürközött munkások és fel-fel sivit a nagy gőzfűrés, szinte diadalmasan szelven ketté az erdőből kivágott faóriásokat.

A gyártulajdonos vergődő lelkének ujjabb megmagyarázhatian ösztönét követve, minden előzetes készülődés nélkül még a tél elején véglegesen kiköltözött ide. Kiszemelt magának egy egyszerű kis házikót és berendezkedett. Most már megint nem kellett neki semmi más csak a munka. Mintha minden elmlasztottat egyszerre akart volna helyre pótolni ugy neki feküdt a dolognak. Még azt a néhány órai pihenési időt is sajnálva magától, gyakran felugrott éjszaka fekvő helyéről, oda ült íróasztala mellé és nagyszabásu terveket dolgozott, a melyek hivatal voltak ipartelepét az elsőrendűek közé emelni.

Hogy mindez miért volt, csak az tudhatta, a ki előtt nem marad elrejtve a szívnek legtítkosabb redője sem.

Lehet csak azért, hogy beletemetkezve munkájába, ne lásson, ne halljon semmit abból, a mi ott benn, a lelkében kísért.

Vagy talán azért, hogy valaki, hallván a nevét, ámulva kérdezze: „hogyan, ez lenne azaz ember, a ki csendesen, meg se moccanva ült mellettem esténként a kertre

A bizalom.

A bizalom a mai emberekből teljesen hiányzik, ami nem is csoda, mert a sok csalás, lopás, sikkasztás miatt ma már megnézi mindenki, hogy kinek higgyen. Mindazonáltal a bizalmatlanságot sem szabad tulságba vinni, mert hiszen a kereskedőnek, iparosnak, egyik létfeltétele a bizalom és ezt megszerezni reá nézve a legfőbb morális kötelesség. Sajnos a mai korban a bizalmat nem a személy erkölcsi oldaláról, hanem ferde módon, az anyagiról itélik meg.

A hitelnyújtásnál tapasztalhatjuk leginkább azt a körülményt, hogy sok becsületes, jó munkás, dolgozó ember nem bír hitelt szerezni magának, mert szegény. Pedig hány és hány pénzszerűbe levő ember van nálunk! És mennyi közöttük a munkás, jóra való, becsületes ember! De hát nincs munka, nagy a család és enni csak kell. Tamasza nincs, nem tudja kihez forduljon, mert senki se segít a szegényen. Kifogásokat mondanak, csak épen azt nem mondják nyíltan, hogy nem adok, mert félttem, hogy nálad vész a pénzem.

Utolsó remény volna még a hitelintézetekhez fordulni, de itt van ám csak a hadd el hadd. Testét lelkét lekötni, két vagyonos kezest keresni, előleges költségeket fizetni, szóval egész életére ígát venni magára, mások szivességére szorulni stb. stb. ezeken minden körülmények között át kell neki esni, még végre a pénzintézet kellő garanciát lát, de meg előbb a kezesek hitelképességét is meglátolja s úgy fizeti ki a csekély összeget, a sok utánjárásban már teljesen elfáradt szegény embernek.

Az persze figyelmen kívül marad, hogy a kölcsönt kérőnek a legbecsületesebb szándékai vannak. Azzal nem törődnek, hogy miképp gondolkozik a megszorult, jóra való ember. Arra sem gondol senki, hogy az a szegény ember némi pénzsegély révén nagyon szépen tudna boldogulni, volna kitartása, több munkát végezhetne, jövedelmét tetemesen fokozná és a nagyobb jövedelemből pontosan és örömmel fizetné a részleteket.

nyíló ablakban és komoly ember léte áhitattal figyelt az én gyerekes együgyű fecsegésekre?

Avagy leginkább azért, hogy annak a v a l a k i n e k mindene meg legyen, a mit csak kíván. Áraszsa el a világ minden gyönyörűsége, hogy soha, még észébe se jusson, fölkeresni ezt a helyet, ahol im ő vivja szomorú, eredménytelen harcát a saját lázadó szívével.

Bármi volt is az indító oka, az eredmény csak egy lehetett: a sok pénz csak úgy dőlt az ölőbe. Vajjon mit csinál vele?

Tarkeő Barnabás két kezére támasztja a fejét és úgy néz maga elé meredve.

Előtte számokkal teleirt nagy könyv van, a melyről majdnem minden harmadik tétel a Kálmán öcséséről szól.

Egyedül volt. Az idő késő éjszakára hajlott már. Csend volt körülötte, hanem olyan csend, a mely kiabál, harsog, a melyet elhailgattatni nem lehet: a saját énje emelte fel vádló szavát ellene:

„Mégis csak nagy gazember vagy te, Tarkeő Barnabás, annál nagyobb, mert teljesen érdemtelenül bitorlod a tiszteletet és becsületet, a mely az önzetlen, nagylelkű

Hiszen ha volna a szegény embernek pénze, ha volna valamije ami értéket képvisel, nem igen fordulna pénzkölcsönért, szivesebben takarítaná meg azt az összeget, a mit a kamatokban és egyéb költségekben kell fizetni.

Szóval nehezen jut a kis ember pénzhez, akármilyen becsületes is, s bármennyire hozzásegítené is az a kis pénz sorsa előrehaladásához. Megszűnt manapság a hitelezésnek az a formája, mely szerint hitelezhető oly kisiparosnak is, a kinek nincs fényes üzlete, nagyobb vagyona, hanem köztudomású és ismert az illető becsületes és szorgalmas volta, s a kinek módjában áll, köteles a szegény de becsületesnek egzisztenciája érdekében mindent elkövetni, s a zülléstől megmenteni.

Pedig nem is lenne oly kivihetetlen annak megvalósítása, kiváltképpen a vidéken, hogy becsületes, törekvő, munkás és józan kisembereknek némi csekély kölcsönt nyújthatnának, s akkor mindjárt megváltoznának a mostoha, rossz viszonyok, kettőzött szorgalommal és buzgalommal dolgoznék a segítségben részesült ember, s pontosan teljesítené kötelességét, hogy alkalmilag új támogatást nyerhessen.

Jellemző, hogy a szegény, egyszerű kisiparosnak hányszor kell hitelre készíteni megrendelést, csakogy vevőjét el ne vesztse. Pedig az, akinek hitelez, bizonynyal jobb módú, mint ő. Hányszor hónapokig vár türelmesen, míg pénzt apródonként megkapja, pedig neki nem hitelez senki, s ő az anyagot sokszor a legszükségesebbek megvonásával tudja csak megszerezni. És nekik még sem hitelez senki, noha becsületességüknel fogva, csekély keresetükből előbb és jobban fizetnek, mint a jobb módúak.

Ha a bizalom meg volna a jóra való munkás emberek iránt, akkor más élet költőznék szomorú világunkba. De hiába, már az úgy van, hogy szegény embernek szegény a szerencséje.

H.

testvért illeti meg. Pedig hát tudod mi a te nagylelkűség? Lélekgyilkosság. Te jól ismered az öcsédet, tudod, hogy az milyen gyenge ember, gyenge, mint a szélben hajlodozó nádszál. Ha magad mellett tartod, mikor már megszerette a komoly munkát, ember lett volna belőle. De mikor megtudtad, hogy hogyan áll a dolog közte és Guttman Nóra között, elvesztetted minden józan eszedet. Azzal az ürügygyel, hogy neki csak e csillogó katonaelet való, csak úgy lökted el magadtól, be a virágos örvénybe, hadd nyelje el. Pedig nem is egyedül volt. De mit bántad te. Csak ne lásd őket... Csak ne itt előtted járják a paradicsom utjait... Csak el, el a szemed elől, mert még a gondolatra is, hogy elő ted zárja karjai közé azt a nőt, vagy véletlenül meglepheted őket, mikor a megengedett szerelem mézét szívják egymás ajkáról, a tébolyba kergetett. Csitt, erről egy szót sem. Te adtad hozzá, te segítettél elé a boldogulásukat. Ha téged szeretett volna az a leány, egy tekintetével, egy szavával tudtadra adhatta volna. Téged szeretett?! Lehet is rólad szó, ahol az a másik lép a sorompóba! Az a másik, a ki csak azért van a világban, hogy mindent elvegyen tőled:

(Vége köv.)

HIREK.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalához lehetőleg december 15-éig beküldeni sziveskedjenek. A lap fentartása nekünk is sok áldozatunkba kerül, s hisszük, hogy eddigi működésünk után joggal számíthatunk az egyes előfizetők azon mérsékelt, szerény jellegű anyagi támogatására, a mi részünkre is a további működést biztosítja. Az előfizetések beküldését annyival inkább is kérjük, mivel 1904. január hó 1-én lejárnak s lapunkra új előfizetést nyitunk.

— **Kedves emlék.** Annak idején lapunk vezércikkében részletesen megemlékeztünk arról, hogy: Elischer József kir. tanácsost, a nagyszebeni tankerület nagyérdemű kir. főigazgatóját, Magyarország összes főigazgatóinak a nesztorát, husz éves főigazgatói jubileuma alkalmából a fenti tankerület tanárai egy diszes emlékalbumbal s ezzel együtt szép, remek asztalkával lepték meg. Most a kedves emléket, még kedvesebbé akarja tenni az áldott női kéz, amennyiben szeretett főigazgatónk áldott felesége: Elischer Józsefné urnó önagysága ez asztalkára értékes terítőt készít, melyre a tanárok ráírják neveiket s az aláírásokat ő nagysága kivarrija, úgy, hogy a terítő tele lesz kivarrott manupropriákkal. Így a kedves emlék még kedvesebbé lesz.

— **Halalozás.** Ha u p t György fogarasi timár-mester november hó 29-én 67 éves korában Nagyszebenben, a Ferenc-József kórházban, hová november havában gyógykezelés végett ment, elhalálozott. Temetése december hó 1-én volt Fogarason nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **A villamos világítás ügye** mint halljuk halad szépen a normális, rendes uton, ugyanis a részvénytársaság felé. Derék városatyáink a napokan össze is gyűltek ez ügyben s a prospektusokat már ki is bocsátották. Ohajtjuk, hogy minél több részvényes jelentkezzen.

— **Baromvasar.** A múlt pénteki heti piac alkalmával lefolyt baromvasár szokatlanul népes volt. A szaj- és körömfájás megszüntetve vidékünk felszabadulván a záriatától, nagy mennyiségben hajtottak föl szarvasmarnát, lovat és sertést. Ugy a kereslet, mint a kínálat kielégítő volt.

— **Mikulás nap.** A mai napot nem csak a kedélyes névnapok teszik emlékezetessé, hanem az a kedves mese is, amely minden kis gyermek fejecskéjében otthonra talál, hogy t. i. a kis Jézuska elküldi a karácsonyfa előhírnő-

két a jó öreg Mikulás bácsit, hogy a fényesre kitisztított cipőkbe tegye bele a maga ajándékait. Sok apró kezecke munkálkodik ma este serényen a sáros cipők kitisztításán s kora hajnalba kinyílnak az ablakok s örömtől kipirult arcok hajlanak a cipőske felé. Van öröm, ha ajándék — van szomorúság ha virgács van benne. De hát ilyen a sors, kinek-kinek érdeme szerint juttat. Mi is kitesszük a cipőt a redakció ablakába, hát ha egy pár előfizetőt hozna a Mikulás bácsi!

— **Farkasok.** A havas alatt fekvő falvak egyikéből érkezett hozzánk a hír, hogy az erdő alján dolgozó favágók a múlt héten ordasokat láttak közelükben előbukkanni. Az emberek ijedten kapkodtak fegyver után, de a farkasok még ijedtebben menekültek. Tudva azt, hogy a hír szeret pókból elefántot csinálni, azt hisszük, hogy a menekülő állatok rókák voltak s csak mire ide ért a hírük nőttek ki magukat farkasokká! Ha tényleg farkasok voltak, úgy látszik erős telünk lesz!

— **Hamis mértékek.** Temérdek sok hamis fél- és egy literes mértéket szedett el már ügyes és éber rendőrségünk a piacon aruló kofaktól, de mi ajánljuk, hogy jó volna a bormérések pincéit is kikutatni, mert a mint a több oldalról érkezett panaszokból következtethetjük, bizonyára fognak ott is hitelesíttelen mértékekre bukkanni.

— **Gyapju árulás.** Többször irunk már ezekről a gyapju árulókról akik hol itt, hol ott ütik föl tanyájukat a pénteki heti vásárok alkalmával. Most pl. nagyon megszerették a Stof és Lauritsch-féle házak előtti aszfalt gyalogjárót s így a járó-kelőket minden „pardon“ szó nélkül leszoritják a sáros koci utra, kérjük a hatóságot, hogy jelöljön ki egy állandó helyet a gyapju árulók részére, de az ne az aszfalt gyalogjárón legyen!

— **Helyreigazítás.** Lapunk egyik számában „Angyalcsinálás“ címen közöltük, hogy Stroi a Róza, állítólag Kökös i Ferenc biztatására méhmagzatát elhajtotta. E hirre vonatkozólag a brassói kir. ügyészség határozatát szóról-szóra közöljük s ezzel a gyanúsításokat rehabilitáljuk:

„Méhmagzat elhajtása miatt gyanúsított Stroi a Róza ellen elrendelt nyomozást megszüntetem, mert az orvosszakértői vélemény szerint az elvetélés oka megállapítható nem volt, gyanúsítottnak többször módosított s így megbízhatatlan vallomása pedig az eljárás további folytatására elegendő alapul nem vehető. Brassó, 1903. november 28.“

— **Miért viselnek a nők a templomban kalapot.** A nők hiúságát már nem egy író vette tollára. Az ilyen kérdés megoldását senki sem találja nehéznek, mindenki az asszonyi hiúságban leli a kellő magyarázatot. Miért nem viselnek a férfiak a templomban kalapot. Ez a két kérdés egymással párhuzamban már akárhányszor vita tárgyát képezte,

anélkül, hogy valami különös magyarázat alakult volna ki a vita folyamán. Most egy tudományos theologiai szemle ezzel a kérdéssel foglalkozván, a következő művelődéstörténetileg is érdekes dolgokat közli: Pál apostol a korinthusiakhoz intézett első levelében elrendeli, hogy minden férfi, aki imádkozik, vagy nyilvános istentiszteleten vesz részt, kalapját levenni tartozik, ezzel szemben a nők fejüket betakarják. Amennyiben ez a magyarázat elfogadható, fölmerült az a kérdés, mire támaszkodott Pál apostol ezen rendeleténél, minő okok készítették arra, hogy intézkedjék? Az apostolt is uralta kora felfogása s különösen vallási dolgokban a hagyomány ereje kétségbevonhatatlan. Mert Pál apostol rendeletének oka nem más, mint a régi nézet a nő szellemi gyöngegségéről, amely megtiltja nekik, hogy az Isten képmására teremtett férfi mellett szabad ábrázattal, hajadonfővel jelenjenek meg.

— **Lopások.** Hogy a tél csakugyan itt van bizonyítja a számos lopás, betörés, a melylyel egy a fővárosi, mint a vidéki lapok tele vannak. A mi vidékünket különösen a kóborló, sátoros cigányok teszik veszélyessé, akikre bizony most már ráillik halhatatlan Petőfink költeménye — amely arról szól: „hogy a szél belátogat a sátorba, ha kopogtatására nem mondja is a cigány, hogy szabad!“ — A szegény cigány elkeseredésében mindent össze szed, a mi utjába akad. Így történt ez a múlt héten is: Kovács Ferenc butorraktárossal, aki Brassóból egy koci butort itteni raktárába szállított és arról utközben egy csomag eltűnt. A tettest még nem sikerült kézre keríteni.

— **Vesztett kutya.** Mint Törösvárról értesítenek, az elmúlt héten egy kóborló vesztett kutya tartotta izgatottságba a Törösvári falvak lakosságát. Szerencsére emberben kárt nem tett s végre sikerült a pásztornak agyonverni.

— **A szeszélyes idő.** Időjárásunkat bátran hasonlíthatjuk egy szeszélyes szép asszonyhoz, aki jó kedvében majd kacag, majd sir, hol el borul, hol föl derül. Az öreg december verőfényes tavaszias napsugárral köszöntött be s a holdvilágos langyos estén megtelt a korzó sétáló közönséggel. Másnap már borongós, ködös, hűvös lett az idő, pedig várva várjuk már a föld szelid, lágy takaróját a havat!

— **A sorozás elhalasztása.** A Tiszakormány tudvalevőleg múlt hó 23-ára tüzte ki a sorozások megkezdését; azonban a obstruáló képviselők nem tették meg azt a szivességet, hogy az ujonc-javaslatot megszavazzák s így bizony, a sorozás ezuttal is elhalasztódott.

— **A vizaknai új református lelkész.** In cze Lajos, múlt hó 22-én foglalta el új állását. — Az új lelkésznek sok szerencsét kívánunk.

— **Postai küldemények felirása.** A kereskedelmi miniszter új határozatot hozott. E szerint a küldemény feladója nevét, címét vagy hirdetését rányomhatja a küldeményre, de a címnek a bélyegnek, és esetleges megjegyzéseknek elég helyet kell hagyni. Továbbá a magánvállalatok képes- és zárt levelező lapjaira a „Magy. kir. posta“ és a magyar címer alkalmazása tilos, azokat a posta ezentul nem továbbítja.

— **Utmesteri iskolák.** Balassagyarmaton, Szombathelyen, Kassán, Máramaroszigeten, Nagyváradon, Kolozsvárt, Brassóban, Lugoson és Pécsen az ottani államépítészeti hivatalok mellett utmesteri kurzusok lesznek. A kurzus két éven át évenként négy hónapig tart. Elsősorban a már alkalmazottakat veszik fel, s azután azokat, akik 20 évet betöltöttek s a 30-at meg nem haladták és négy középiskolát végeztek.

— **Mezőgazdasági kiállítás.** A gazdasági előrehaladás muukája között egyre elevenebb tevékenység mutatkozik az erdélyrészi egyesületi életben is. Ennek egyik jele, hogy a székelyföldi gazdasági egyesületek az Erdélyrészi Gazdasági Egyesület jótékony hatását érezve, annak támogatása mellett Marosvásárhelyen, az egész Székelyföldet felölelő általános mezőgazdasági kiállítást rendeznek.

— **Vármegyénkben november hóban,** a csendőrség jelentése szerint: 109 büneset fordult elő, a mi bizony elég jelentős szám. Ezek közül hatóság elleni erőszak 1, szemérem elleni 1, rágalmazás 1, ember élete ellen 2, testi sértés 15, lopás 19, rablás 1, jogtalan elsajátítás 2, okirat hamisítás 1, más vagyonának megrongálása 1, gyújtogatás 11, távirda rongálás 1, fegyveres erő elleni vétség 1, hivatali büntetés 1, kir. jbir. hatáskörébe utalt kihágások 48. Az összes büneseteket kiderítette csendőrségünk és feljelentett 194 egyént, akiket bünösöknek talált. Ez bizony elég szomorú jelenség ilyen kis megyében, ilyen rövid idő alatt ennyi büneset. Hova jutunk, hova jutunk!?

— **Olvasóközönségünk b. figyelmébe** ajánljuk Thierfeld Dávid ujonnan berendezett „Karácsonyi Bazar“-ját, a hol szép és olcsó tárgyak nagy választékban kaphatók.

— **Kiosapott diákok.** A közoktatásügyi miniszter megerősítette a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium igazgató-választmányának és tanári testületének azt a határozatát, a melylyel Vieszt Dusan és Kulisek Milán főgimnáziumi VI. osztályu tanulókat az iskolai fegyelmi törvények súlyos és fokozatos megsértése, a tanári szókkal szemben tanusított tiszteletlen magatartás és hazaellenes magaviselet miatt az összes hazai középiskolákból kizárta.

— **A részegség gyógyítása az okorban.** Napjainkban, amikor az alkohol ellenesgyülemek egymást érik, nem lesz érdektelen olvasóink előtt, hogy a régi időkben, mikor még nem ismerték az alkoholelleses szérumot, a legkezdetlegesebb szerekekkel védekeztek az iszákosság ellen. Már a régi egyiptomiak, kik tudvalevőleg nagy sörvivők voltak, ismertek ételeket, a melyeket sör- vagy borivás előtt fogyasztottak el. Leginkább főtt káposztát használtak mint olyan ételt, mely a gyomrot a bor hatásától megvédi. Aristoteles is igen ajánlotta kortársainak a főtt káposztát az iszákosság ellen. Plinius is káposzta párti volt, ezenkívül még egy halnemet ajánlott a részegség ellen. A görögök szintén káposztapárthoz tartoztak, csak hogy kelkáposztapártiak voltak. Azt tartották, hogy ha lakoma előtt eszik valaki belőle, nem fog neki a bor megártani, ha pedig valakin már lakoma előtt megesezt az a szerencsétlenség, hogy részeg lett, akkor is csak a kelkáposzta segíthet rajta. A borba ürmöt, sáfránt, keserümandulát, barackmagot tettek, — melyek keserü izt kölcsönöztek az italnak, s ez a keserűség vette el a bor savanyúságát, melyet elsősorban tartottak vesze-

delmesnek a józan ember egészségére. Dioskorides azt állította, hogy az ürm nemhogy megakadályozza, hanem ellenkezőleg előmozdítja a részegséget. A legritibb szer, melyet az ókorban az iszákosság ellen használtak: a víz. Plinius például azoknak, akik rendszeresen be voltak rugva és sohasem voltak józanok, azt ajánlotta, hogy időről-időre igyanak egy-egy korty friss vizet, mert ez a gyomor gázait, melyek a részegség okozói, eltünteti. Azt hitték, hogy a sós víz megakadályozza azt, hogy a bor az ember fejébe szálljon. Arkádiában egy forrás volt, melynek vizéről azt tartották, hogy ha valaki belőle iszik, rögtön megszállja a bor iránti undor és úgy meggyógyul, hogy a bornak még szagát sem állja ki. A hidegborogatást és a hidegzuhanyt már régóta ismerték. Galénus az alvást ajánlotta leginkább, de hozzátette, hogy utána hidegfürdőt vegyen a beteg. Aulus Persius szerint a részeg aludjék egyet, aztán mártsa fejét a Tiberisbe, hogy a mámor teljesen eloszoljék. A rómaiak a borba mézet kevertek és egy bizonyos vegyületet, mely ecetből, tengervizből és rózsavirágokból állott. Az orvosi celokra szolgáló borok vörshagymát, mirtuszleveleket és olajat tartalmaztak. Virágfüzerek viselését a görögök és rómaiak igen jó ellenszernek tartották a bor ellen. Leginkább a rózsafüzereket szerették viselni. Igen sokszor az egész testüket virágfüzerekkel övezték, hogy a részegségtől óvják magukat. Teophrastus meséli, hogy a nagyivók, mielőtt versenyzésbe fogtak, porra tört tajtkövet nyeltek el. Az arany használata a részegség ellen nem volt ismeretlen dolog. Azonban nemcsak olyan szereket ismertek a régiek, melyek az iszákosságot gyógyítják és csillapítják, hanem olyan szereket is, melyek a szomjat emelik és az iszákosságra való vágyat növelik. Horatius sült hagymát és atrikai csigát ajánl a kifáradt és ellankadt ivó felüdítésére. Nemcsak a férfiak, hanem az asszonyok is használnak szereket az iszákosság ellen. Az ametisztet szinte ismerték mint olyant, amely az iszákosság ellen a legjobb orvosszer volt. Ametiszt színű ruhákat viseltek, ametisztet akasztottak a nyakukba, Theophrastus egy egyiptomi iszákos nőről ír, kin az alkoholizmus minden tünetei mutatkoztak. Ha e nő bort ivott, oly féktelen lett, hogy minden utjába akadó férfit megölelt. Majd nevetni és énekelni kezdett, végre őrvongási roham fogta el, a mikor az egész világot meg akarta ölni.

Közgazdaság. Iparunk.

A honi ipar pártolása, néhány száz lelkes és buzgó magyar ember révén, hatalmas arányokban kezd előre haladni. Eddig bizony igen lassan ment a kiszabott uton a cél felé, mert fajunkban a kitartás, az erős, szívós akarat nincs meg és minden hosszabb küzdelmet igénylő dologban kifáradunk. Már pedig figyelemre méltó engedményeket csak úgy lehet elérni, ha erős kézzel fogjuk meg a gyepőt és semmiféle tekintetet figyelembe nem véve, nagy kitartással és erős akarattal haladunk a megkezdett uton előre, előre, mert ha a gyepő kisiklik kezünk közül, kárba vesz minden fáradságunk és kezdetjük elülről az egész dolgot. A sok újra kezdés azonban minden kedvünket elveszi, beleununk s többé feléje sem nézünk a dolognak. Csak a kez-

det nehézségein kell hát áthaladnunk, csak az első akadályokat kell hát leküzdeni és a többi magától fog jönni!

Ama főtörekvés elérésére, hogy magunkat a külföldtől teljesen függetlenné és iparilag is erős és gazdag állammá tegyük, a legelső főkéllék a gazdaközönség iparpártolása, mert bebozatalunk legtetemesebb része éppen azon cikkekben van, a melyek a gazdák szükségleteit képezik.

A gazdasági tudósítónak és az „Országos magyar gazdasági egyesület”-nek együttes eljárása pedig a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy mezőgazdánk az ipar- és kereskedelem érdekeinek szolgálatába állva, a két közgazdasági ágazat minél tökéletesebb harmoniáját, a maguk erejével előidézni óhajtják. Az iparpártolás eszméjének a gazdaközönség körébe való bevitelére, a gazdasági tudósítások másfélezes tagot számláló testületénél hivatottabbat kívánni sem lehet és az iparpártolásnak helyes mederbe való terelésére az első sikeres lépést éppen ebben látjuk.

Értékesebb, nemesebb és önzetlenebb vállalkozást ennél kívánni sem lehetne. A hazafias érzelmű gazdasági tudósítók, kik csaknem állandóan érintkeznek a gazdaközönséggel, nyilvánvalóan rábirhatják majd őket, hogy forduljanak el ama iparproduktumoktól, a melyek idegenek és a hasonló, sőt talán jobb honi készítményeket vásárolják. Hogy a gazdasági tudósítók hasztalan munkát ne végezzenek, az „országos gazdasági szövetség” a gazdasági tudósítónak szét fogja küldeni azokat a pontokat, melyeket az ipar- és kereskedelmi osztály egyrészt a hazai ipari cikkek terjesztésére, másrészt a külföldi áruk kiszorítására körlevélbe felvett. E szép elhatározás csak buzditólag hathat a társadalom minden rétegére s végre valahára föllendülnek majd csökönyös honfiaink s egyetértőleg az önzetlen vállalkozókkal, tevékenyen iparkodnak majd honiiparunkat ama magaslatra emelni, amely azt joggal megilleti.

—y.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük mindazon munkatársainkat, akik a karácsonyi szám részére a főszerkesztést megkapták, hogy cikkeiket legkésőbb december hó 10-éig beküldeni sziveskedjenek, hogy az ünnepi szám megjelenésében fennakadás ne

történjék s az esetleg későn érkezett munkák ki ne maradjanak.

V.-né J. L. Miskolc. Köszönjük s akkor közöljük.

Dr. V. Gy. Nagyszében. Nagyon köszönjük s a Messiásnak valót várjuk! Üdvözlét!

Közönség köréből. *)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az alábbi közleményt b. lapjában a „Közönség körében” c. rovat alatt, mint közérdekű dolgot közzétenni sziveskedjék:

Az Olt-utca végében, hová a vágóhid építettett, az a hely átjáróul szolgált az Olt-utcaiaknak a Lenkertbe, hol majd mindenik gazdának kisebb, nagyobb darab földje van. Mindaddig míg a vágóhid fel nem épült ott jártak keresztül, most pedig kénytelenek a Bethlen-utcán oda menni, a mi nagyon megnehezíti a gazdáknak közlekedését.

Igaz ugyan, hogy a Községi Elöljáróság egy utat hagyott nyitva, de ott a járás télnek idején, fagy alkalmával a magas töltésről az utra lemenni életveszélyes, nyáron pedig a vágóhid istállójából kifolyó büzös gaz és szemét miatt teljes lehetetlen.

Mindezek alapján kérjük a Tekintetes Községi Elöljáróságot, hogy a vágóhid kis kapuját a közönség részére megnyitáná, hogy ott a nappali órákban bármikor fennakadás nélkül keresztül járhasson.

Maradunk a Tekintetes Szerkesztő Urnak hivei

Az Olt-utcai lakosok.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIRFELD DÁVID.

Egy butorozott szoba

I. emeleten december 15-től

KERESTETIK.

Czim a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

borbély és fodrász

termemet Zeyk-utca 8. szám alatt (Simon Gyula-féle házban megnyitottam.

Pontos és jó kiszolgálásért szavatolok. — Továbbá elvállalok minden szakmámba vágó hajmunkát, ugymint: utcai parókák, tupék, baba parókák, női sájtlik, frizetták és hajfonatok készítését valamint javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Dus választék színházi parókákban melyeket ki is kölcsönzők jutányos árban.

Szives pártfogást kér

Simon József,

borbély és színházi fodrász.

Idegen világrészekből

földrajzi ismereteket terjesztő elbeszélések.

Megrendelhető

Thierfeld Dávid

könyvkereskedésében,

Fogarason.

Eddig megjelentek:

1. sz. A lángban álló majorház.
2. sz. A sivatag gyöngye.
3. sz. A cethalászok kapitánya.
3. sz. Robinson Janesi.

Soron vannak:

A kabylok szabadsághőse. — A Kilimandzsáró remetéje. — A kalózkirály. — Az őserdők fia. — Matyi urfi kalandjai. — A pampák népe. — A boszorkányok között. — Huszonnégy óra alatt a föld körül. — A kénia fenekén. — A tengernagy inasa. — Az indián lovag. — Harc és háboru. — Az északi sarkon. — A komancs főnök barátsága. — A rabszolga kereskedő. — Az utolsó bur. — A két jóbarát. — Száz napig a sivatagban. — A Kordillerák rejtelmes vára. — A gyémántkereső. — Geylon réme. — Szibéria olombányáiban. — Egy tél Kanadában. — A szipoyok felkelése. — Csolnokon Ausztráliából Kínába. — Lupi bácsi Amerikában.

Ezen sorozat 30 kötetből fog állani s egy-egy szám 64 oldalra terjed, diszes angol vászonkötésben több színes képpel.

A 30 kötet ára a könyvszekrényvel együtt: **18 korona.**

Mely összeg 1 korona 50 fillér havi részletekben is fizethető.

Minden hó 1., 10. és 20-án 1—1 szám jelenik meg, Az üveges könyvszekrényt az utolsó részlet fizetése után küldjük.

Egy jó házból való fiu
tanulónak
fölvéttetik
Radler Antal
fodrásztermébe.

346

A brassói utcában levő
27. sz. ház
3 szoba, konyha, udvar
és kert december 1-től
kiadó.

Bővebben értekezhető:
Fülöp Katalina
urhölgnél Lenkert-utca
1. szám.

346

Az Apaffi-utcában levő
5. számú ház kiadó, áll:
4 szoba, 1 konyha egy
kamrából, vetemény és
gyümölcsös kertből.—
Bővebben értekezhető
BORSAI FERENC
kereskedésében.

344

1-3

Dr. Shmiedt G. főtörzsorvos

és phisicus híres

2-2

343

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget,
fülfolyást, fülzúgást, sőt az idült na-
gyothallást is. Egyedül

Steiner Mihály

városi gyógyszerárban

— Temesvárott. —

Használatára utasítás van hozzá.
Ára üvegenként 4 korona.

Naptárak 1904. évre

Athenaeum	Kor. fill.				Kor. fill.	
— Nagy Képes Naptára	2	—	Budapester Bote	80 fill	Protestáns új képes naptár	80
— Közig. Kalendárium	1	40	Neuer illustrirter Volks-		Lidérc naptár	80
— Nagy Regélő Kalendárium	—	80	kalender	80 fill.	Közhasznú nagy képes naptár	80
— Magyar tanítók Naptára	—	80	Der Ungarische Land-		Honvéd naptár	60
— Petőfi Naptára	—	60	bote	60 fill.	Magyar népnaptár	60
— Kossuth Naptára	—	60	Budapester Schreibkalan-		Képes Kossuth-naptár	60
— Kalandos Mese Naptár	—	40	der	40 fill.	Magyar képes népnaptár	60
— Kis Regélő Kalendárium	—	40	Kleiner Bilderkalender 40 fill.		Petőfi naptár	60
— Erdélyi Képes Kalendárium	—	50			A magyar ember kép. naptára	60
— Kis Családi Naptár	—	30			A szent család kép. naptára	60
— Tárca Naptár	—	20			Vig cimbor	60
Képes családi naptár	1	20			Székely egyleti képes naptár	60
Falusi Gazda naptár	1	20			Nagy Petőfi naptár	60
Borászati Naptár	1	20			Nagy képes keresztény naptár	60
Regélő bácsi	—	80			Szántóvetők naptára	60
Magyar Hősök naptára	—	80			Bátyám uram Neveünk naptára	60
A Magyar nemzet nagy képes Napt.	—	80			Ezernyolcszáznegyvennyolc	60
Hit, remény, szeretet és a szent					Nagy Kossuth-naptár	60
család nagy képes naptára	—	80			Nagy képes Mese-naptár	60
A mesélő bácsi nagy kép. napt.	—	80			Ezer esztendő Magyarország	
István bácsi naptára	—	80			képes naptára	60
Magyar nők házi naptára	—	80			Kis képes népnaptár	40

Kapható: **Thierfeld Dávid**

könyvkereskedésében Fogarason.

Feltűnő olcsó gyermek-játék bevásárlási forrás!

Gyönyörű khina ezüsttárgyak.

Porcelán és üvegszervizek!

Új!

Új!

Egyedül
THIERFELD DÁVIDNAL
kaphatók.

Gyönyörű és olcsó gyermekjáték raktáromat ajánlom a közelgő

Mikulás és karácsonyra

a legegyszerűbbtől a legfinomabbig

minden kapható.

Felnőttek részére pompás emléktárgyak, meglepetések

és karácsonyi ajándékok

nagy választékban. — Számos látogatást kér

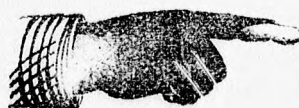
Kiváló tisztelettel Thierfeld Dávid.

Jó Gyermeknek öröme!

Új!

Új!

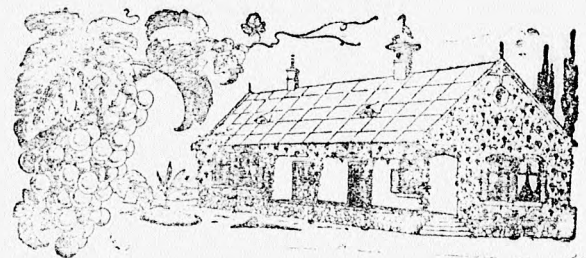
Hölgyek részére: remek kivitelű emlékkönyvek. Gyermekeknek: képes meséskönyvek.

Idénycikkek!!Kapható **Thierfeld Lipótnál.****Friss halak,** u. m. Keleti tengeri heringek, Kieli Sprottni, fekete Caviar, korona szardínia, Warhanek-féle Pikled-hering, hollandi hering, tunhal, korona-rák, francia- és Adria szardínia, tengeri pisztráng, szardella, (szardella-ringli) ajóka gyűrű stb. a legolcsóbbáruk mellett.**Kitűnő finom Angolna.****Conservék:**

gyümölcs-főzelék- és paradicsomiz mindenféle fajtában, melyek sokkal olcsóbbak és jobbak, mintha azokat házilag készítik . . . . .

Rum, tea- és teasütemények,

gazdag választékban, egyedüli . . . . . gyári raktár . . . . .

Frissen érkezett**Déli gyümölcsök,** gesztenye, finom cukorkák és különféle csemegé cikkek, dus választékban . . . . .**Szőlőlugast**

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homloktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy a legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-341 Kágya, u. p. Székelyhid. 4-20